

(Време, 1.7.2010)

Легенда каже да је Бодо Хомбах тражио састанак с Миланом Беком и Мирославом Мишковићем не би ли му помогли у пословима "синергије" српске медијске сцене – Беко му је требао због репутације човека који купује јефтино, унапређује послове ефикасно и продаје скупо, а Мишковић због потенцијала дистрибутивне мреже. Овај други из тог посла изашао је брже него што је ушао у њега, а Беко и данас потражује да му се призна оно што је уговором гарантовано. Беко, иначе, живи од тога. Купује фирме, унапређује њихово пословање и на основу тога извлачи менаџерски профит и бонусе ако фирми крене добро. То је био и основ за аранжман са ВАЦ-ом. То је основ спора. Све друго су детаљи о којима "Време" на основу ексклузивног увида у детаље уговора, збирке дебље од Светог писма, сведочи у тексту који следи

Све је почело 2005. године, кад су ВАЦ, представљен директором Бодом Хомбахом, и Станко Суботић закључили Уговор о заједничком подухвату, који се односи на "намеравано стварање заједничког подухвата у вези с дистрибуцијом новина/магазина и у вези с послом трговине на мало кроз киоске у Србији са једне стране, као и намеравано стицање максимално 100 посто акцијског капитала Новости а.д. (Србија) и Штампариие Новости д.о.о. (Србија), са друге стране". Уговор је потписан 24. фебруара те 2005. године.

У септембру 2006. године акције компаније "Вечерњих новости" излазе на бурзу. Цијена појединачне акције достиже 3600 еура, мали акционари виде животну прилику да се бар мало опаре, а свједоци говоре о томе да су – бар они који су били подложни притисцима, још запослени у компанији – усмјеравани на посве одређеног брокера, од тада двадесетак постојећих. Из тог времена постоји и кривична пријава против вјековног директора Манојла Вукотића, чији резултат ни данас немамо. Постоје и уставне тужбе, чије резултате такођер немамо.

Слиједи састанак представника ВАЦ-а са Миланом Беком и Милорадом Мишковићем, наводно у просторијама његовог пословног царства у Београду. Након тога, такођер у септембру 2006. године, потписује се уговор у којем је с једне стране споменути Суботић са својом фирмом "Сента", као и фирме које су повезане или су под његовом контролом, с друге стране је "Стадлук" (са сједиштем у Луксембургу) Милана Бека са своје још три

везане фирме ("Ардос", "Тримах" и "Карамат", регистриране у Аустрији и Ципру), али и фирме које једнако тако "повезује или је под контролом" ВАЦ. Мишковића у томе, барем званично, нигдје нема.

АКЦИЈЕ И ФИРМЕ: "Време" је имало увид у дио документације – иначе заштићене клаузулом тајности – настале након тог уговора. По овом првом уговору, све те фирме покупале су акције "Вечерњих новости" које су биле на бурзи; за све је, како се тврди, потрошено око 14 милијуна еура. Од те цифре, на страни Милана Бека и његове главне фирме "Стадлук" пет је милијуна (од чега је милијун и Мишковићев, који се након тога, како тврди Беко, повлачи из цијелог посла). Договор је јасан: купити што је могуће више акција малих акционара, а потом ће се разријешити односи између фирми, од којих су неке намјенски направљене за тај посао.

Кад је то обављено, ВАЦ се задужио, посве легално, код Рајфајзен банке с кредитом у износу који покрива оно што су те фирме уложиле; тај кредит је и данас, како се тврди, "уредно сервисан".

Тај први уговор, из септембра 2006. године, између ВАЦ-а, Суботићеве "Сенте" и Бековог "Стадлука" подразумијевао је да Беко – као домаћи, српски партнер (иако су све његове фирме-учеснице у послу регистриране изван Србије) – преузме управљање компанијом "Вечерње новости", оно право менаџерско, не тек формалну бригу о основном опстанку компаније, док уговор не буде испуњен и не ступи на снагу (за зналце: фидуцијарни уговор и управљање). Осим те опције, уговор је предвиђао могућност да се – након што је ВАЦ платио својим мешетарима с акцијама "Новости" – новостечене акције продају трећим лицима и да се добит подијели.

У октобру 2008. године, након што је Суботићу предбачено да крши одредбе о повјерљивости уговора, слиједи раскид уговора од стране Бекове фирме "Стадлук". Након силних перипетија око тога, у породичној кући Бобе Хомбаха, како свједочи Милан Беко, након вишесатног дружења слиједи договор који резултира избацивањем Суботићеве "Сенте" из цијеле комбинације, те се 8. децембра 2008. закључује нови уговор. С једне стране, ту је ВАЦ и његов "Ост Холдинг", с друге стране ту је "Стадлук" Милана Бека. Уговор је врло налик оном претходном (на примјер, и даље предвиђа међународну арбитражу у случају спора, али не наводи арбитра из претходног "убијеног" уговора, Драгог Мићовића из Берана, поименце наведенога 2006. године). Најзначајнија је разлика у томе што се овим уговором Милану Беку изричито додјељују менаџерски послови у "Новостима", који ће се дефинирати посебним анексом (додатком, допуном) уговора; тај анекс никад није донесен и то ће се касније, према документима у које је

"Време" имало увид, показати као кључни проблем у цијелој ствари.

Између осталог, у том уговору стоји клаузула по којој ће, ако Бековом "Стадлуху" компанија "Новости" не буде предата на пословно управљање, ВАЦ сносити штету.

ЋУТЊА АДМИНИСТРАЦИЈЕ: Ту сад ваља увести нови податак, кључан у цијелој причи. Да би ВАЦ преузео акције "Вечерњих новости" које су формално – иако убрзо исплаћене за своја улагања – купиле фирме "повезане или под контролом" Милана Бека, ваљало је добити одобрење о концентрацији од српске Комисије за заштиту конкуренције. ВАЦ је захтјев за концентрацију поднио у јуну 2009. године. Концентрација или групирање, у смислу Закона, је "обједињавање два или више привредних друштава ради заједничког пословања и наступања на тржишту".

Комисија на захтјев није одговорила. У међувремену, занимљива је кореспонденција која се одвија између ВАЦ-а и Бековог "Стадлуха". ВАЦ, наиме, тврди да је питање тренутка (политичке и ине корупцијске везе о којима постоје трагови у документима да не спомињемо), кад ће одобрење Комисије за заштиту конкуренције стићи (спомиње се и датум избора из 2007).

Тако пролазе мјесеци до те 2009. године. У међувремену, "Стадлух" (Беко) обавјештава ВАЦ, све подсјећајући га да уговор о преузимању менаџмента није још склопљен, а да "Новости" – у уговору *target* – тону у негативну финансијску причу. ВАЦ (у документима у које је "Време" имало увид појављује се ВАЦ-ов супотписник уговора, фирма "Ост Холдинг") у новембру 2009. године одговара "Стадлуху" да је "апсолутно изненађен и шокиран ситуацијом", те да тражи хитно подузимање мјера за консолидацију компаније "Вечерње новости" (која, по неким дописима, није плаћала чак нити пензионе и здравствене доприносе у том периоду) у складу с уговором о менаџменту, којег – међутим – до дана данашњег нема.

Чињеница је да се те, прошле године, Комисија за заштиту конкуренције Србије није огласила: ВАЦ-ов захтјев за концентрацију капитала с почетка 2009. године није ријешила. ВАЦ, колико се чини, изнервирано обнавља свој захтјев 25. јануара 2010. године, након што је нови Закон о заштити конкуренције ступио на снагу. Тај је Закон, наиме, ступио на снагу 22. јула прошле године, а почео се примјењивати почетком новембра исте године. У његовим прелазним и завршним одредбама јасно се каже да се "на поступке који су започети до дана почетка примене тог закона примењују прописи по

којима су започети".

ВАЦ сада тврди ово: да је Комисија, која се није огласила у року од мјесец дана од подношења њиховог захтјева, у ствари потпала под тзв. шутњу администрације и да се има сматрати да је њихов захтјев за концентрацију власништва – акција "Новости" које су још у посједу Бекових фирми, због неиспуњеног дијела уговора о менаџменту компаније – одобрен и у правној снази.

Адвокати "Стадлеха" у свом мишљењу – у које је "Време" такођер имало увид – кажу исто оно што се може читати из немушних саопћења Комисије. Да би се, у правној држави Србији (сиц!) ВАЦ у тој борби могао позвати на тзв. шутњу администрације – ти нешто тражиш, они шуте, па због шутње добијеш своје право да мислиш да си ти у праву – требао је направити неколико ствари: прво, свој први захтјев, онај из јуна 2009. године – обуставити, анулирати као такав. Онда би, рачунајући од новог датума – новембра 2009. године, кад се Закон почео примјењивати – требали поднијети сасвим нови захтјев за концентрацију власништва акција "Вечерњих новости".

У међувремену, у српским је медијима објављено да је ВАЦ у потпуности преузео Беков "Ардос Холдинг" у чијем је власништву око 24,9 одсто акција "Новости", те да – према ријечима Пола Биндера, портпарола ВАЦ-а – та медијска организација настоји да "на основу правно важећег уговора са једним српским привредником преузме и друга два друштва, која такође имају учешће у 'Новостима'".

У међувремену, опет, јавила се предсједница Комисије за заштиту конкуренције Дијана Бајаловић, која тврди да ВАЦ преузимањем (Бекове) фирме "Ардос", која има око 25 посто акција "Новости", није преузео контролу над "Новостима" и самим тиме није проведена медијска концентрација, дакле оних више од 62 посто акција које је ВАЦ намјерио продати при изласку са српског тржишта.

Будући да је фирма "Ардос" која је у власништву Милана Бека имала мање од 25 одсто акција "Новости", ВАЦ-у није ни била потребна дозвола Комисије за заштиту конкуренције да би могао да преузме власништво над том фирмом, каже предсједница Комисије Дијана Бајаловић, објашњавајући да је ВАЦ тражио дозволу за преузимање све три фирме, односно 63 одсто акција, а да је преузео само "Ардос" и да самим тим није поступио у складу са својим захтјевом.

"Захтјев компаније ВАЦ се односио на куповину удела три друштва – два регистрована у Аустрији и једно регистровано на Кипру – 'Тримакс', 'Ардос' и 'Карамат'. Према томе, они нису поступили у складу са тим захтевом и не може бити речи да је концентрација спроведена на начин на који су они тражили у свом захтеву", каже Бајаловићева у изјави за Б92, додајући да "тај захтев више не одговара стварности... Чињенице су се у међувремену измениле. Сада је ВАЦ мањински акционар у 'Новостима' и уколико би имао намеру да купи удео у ове две преостале фирме морао би поново да поднесе захтев Комисији, просто што је сада чињенично стање другачије", каже она.

Тај став доноси иста она Комисија на коју се ВАЦ у својој кореспонденцији с партнером Беком куне тврдећи да дозволу за концентрацију "само што нису" добили. Тешко је схватити да им за одлуку требају двије године: у првој су години шутјели, у другој су почели тумачити нови закон.

УЛОГА СТАНКА СУБОТИЋА: Опет је ту питање државе: држава Србија, под чијом је административном капом и та Комисија која је замијешала прилично много уговорних ствари између мешетара који су куповали "Вечерње новости", од јуна 2009. године, у Управном одбору те компаније нема представника. Свјedoци говоре да се тек једном, тек да се појави, указао Небојша Крстић. И данас је његово указање мистерија за преостале чланове Управног одбора, у којем су – слутите? – ВАЦ-ови и Бекови људи.

Цијела ова комплицирана прича, на крају, може се сажети у неколико реченица: ВАЦ, Милан Беко и Станко Суботић и посредници (Манојло Вукотић и остали) одлучили су да преузму новине и киоске у овој земљи. Склопили су уговоре, организирали јавност и брокере, основали фирме (не-српске). Онда су се посвађали. ВАЦ, као финансијер, није поступио према слову уговора ("Време" је видјело тек дио тога; за комплетну причу ваљало би да смо специјални тужилац и да располажемо силом судских вјештака и вјештих међународних адвоката); ослонио се на "домаће снаге" које ће "на брзак" обавити посао. Беко је ту – барем формално – уложио своју предвиђену корист и сад их по глави лупа с недостајећим менаџерским уговорима, који су му ту корист избали из цепа.

Има ту још и Станко Суботић, увучен и избачен из посла, судећи по уговорима које је "Време" видјело. Њему је остало да Специјалном тужилаштву у Београду подноси кривичне пријаве, да тако (већ обиљежен) доказује недоказиво: да је у праву (или пак да није), да тражи трагове – како тврди – 18 милијуна еура које је уложио у "операцију

Новости", који постоје само у његовим папирима.

И посљедња вијест за овај уторак навечер, кад се "Време" закључује: Петер Ланге, представник ВАЦ-а у Србији и члан управе Медијске групације ВАЦ, изјавио је да су оптужбе у чланку "Преварени партнер у политичком браку", ауторице Љиљане Смајловић у тједнику "Време", да је ВАЦ покушао да у току свог ангажмана у Србији профитира тако што је "користио корупцију" у потпуности неосноване. "Медијска групација ВАЦ се увек у потпуности понашала у складу са законима Србије, при чему су је све време саветовале и заступале међународно признате и искусне адвокатске канцеларије", изјавио је Ланге.

Кад бисмо вјеровали у истинску борбу против корупције у држави Србији, у њено (реформирано) судство, вјеровали бисмо и у то да би те "међународно признате и искусне адвокатске канцеларије" могле придонијети рјешавању бар те једне афере, продаје "Вечерњих новости".

И то не би био мали допринос правној држави и владавини права у Србији.